

Лорънс Уат-Ивънс

Фрагменти

Имало едно време – често ми разказваше мама – в Мъртвото и Отминало – земя на име Калифорния, където слънцето греело непрестанно, винаги било топло, хората не знаели що е дъжд и били много красиви и всеки човек притежавал голяма просторна кола, която можел да кара със скоростта на вятъра, а имало и пътища, по които да се карат колиите. И в тази Калифорния имало едно място на име Холивуд и от там идвали всички мечти.

Защото хората тогава не мечтаели своите мечти сами в леглото, вътре в главите си, както правим ние сега, а ги гледали като поредица от цветни картини, по-големи от живота, по-ярки от живота, на един широк сребрист екран, който висял в салона над сцената, или във вълшебна кутия наречена „видео“, която всеки от тях имал в къщата си. И тези сънища винаги завършвали щастливо и винаги накрая побеждавало доброто, а злото било наказвано. И винаги печелела истинската любов.

Все не знам как да възприемам мамините разкази – искам да кажа, че винаги изглеждат като приказки, или като някакви поетични алегории, макар че тя няма това предвид. Дори когато веднъж я запитах направо, тя продължаваше да твърди, че Калифорния наистина е съществувала в Мъртвото и Отминало, съществувал е и Холивуд – но после промени историята и каза, че там са създавали не сънища, а са правили кино, или филми, или видеопродукции, или телевизия, а когато я запитах какво означават всичките тези неща, тя не можа да ми отговори.

Каза ми само, че това са синоними на думата мечта.

А после добави, че може би Холивуд не е бил съвсем реален, може би е бил илюзия, че е бил създаден, а след това съвсем се обърка, или се обърках аз.

Така че, може би наистина мечтите са нещо друго – право да си кажа, не знам.

Попитах веднъж мама какво се е случило с Калифорния, а тя отговори, че няма представа. Попитах я, дали е още там, където е била, макар и разрушена, но тя само поклати глава. Може и да е пропаднала в морето, добави не след дълго.

Мама не знаеше.

Веднъж четях една книга, която бях намерил, доста запазена, дори имаше корица и почти всички страници. Не ме бива много в четенето, все не ми остава време за това, но тази книга специално я прочетох. Там се разказваше за някаква страна на име Атлантида, която потънала в морето.

Запитах мама, дали Атлантида не е другото име на Калифорния.

Вместо да отговори, тя избухна в сълзи и после не ми говори много часове.

А когато отново ми проговори, мама каза, че за разлика от Атлантида, Калифорния е съществувала наистина, че Калифорния я е имало само до преди петдесетина години, докато Атлантида е изчезнала преди най-малко две хиляди години, че има много измислени страни, които са потънали, като например Лемурия, Му и Нуменор и Атлантида вероятно е една от тях.

Нищо не разбрах от обясненията ѝ. Защо им е трябвало на хората да измислят подобни страни? Защо са толкова много? Щом Атлантида не е истинска, как е могла да потъне преди две хиляди години?

Запитах мама, дали някога е ходила в Калифорния преди да потъне, а тя ужасно се разгневи.

– Не е потънала, – рече. – Или може би е.

Така и не ми каза, дали е била там.

Днес намерихме видеозаписите. Това са черни на цвят, доста чупливи кутии.

Мислех, че видеозаписите са някакъв вид мечти, но мама каза, че именно черните неща били видеозаписи.

Но те не са мечти, те са само купчини черна пластмаса, която не може да послужи за нищо. Освен че блестят, когато върху тях попадне светлина.

Тъкмо разглобявахме една кола, когато се появи мама и започна да крещи:

– Не тази! Това е „Шевролет“, модел 1956г., може би е последният в света!

Отвърнах ѝ, че от тръбите и маркучите ще си направим оръжия, а колелата и бензина ще запалим за да се стоплим, а тя рече:

– Добре, съгласна съм, само не тази. Не можете ли да разглобите някоя друга?

Двамата с Линдзи не виждахме никаква разлика, но все пак решихме, че можем да оставим тази кола на мама. Наистина наоколо има достатъчно коли, макар че на повечето им липсва по някоя част.

Когато си тръгнахме мама продължаваше да седи зад кормилото и да си говори сама.

Когато Линдзи за пръв път попадна на Стюарт той се опита да я изнасили. Останалите нямахме нищо против. Пък и кой би имал? Тя избяга от него, а после се появихме ние и се опитахме да го заговорим. Решихме, че може би няма да е зле, ако потъргваме. Винаги става така,

когато срещнем нови хора – има какво да си предложим взаимно.

Стюарт заяви, че единственото, което иска е да се люби с Линдзи.

Обмислихме предложението му, но тъй като Линдзи продължаваше до настоява, че хич не го харесва, накрая му заявихме, че номерът няма да мине.

Не можех да отделя очи от нещата, които притежаваше – имаше алуминиеви съдове и светлини, които блестяха много по-ярко от нашите. Ето защо му предложих да го запозная с мама, на неутрална земя, а ние в ролята на посредници, в случай че тя също не го хареса.

Но тя наистина го хареса. Каза ни да се махаме и ние ги оставихме, приседнали на един бетонен отломък да си приказват за компютри. Всички стари хора обичат да говорят за компютри, но все не могат да обяснят за какво точно са служили, или пък аз не мога да разбера. Има много подобни неща от Мъртвото и Отминало и понякога хич не е лесно да разбереш старите хора.

Веднъж, когато бях съвсем малък намерихме един компютър, но акумулаторът му не след дълго се изтощи.

През следващите няколко месеца мама се премести да живее при Стюарт. Харесваше й, доволна бе че има алуминиеви съдове, в които да готви и че там винаги е светло.

– Защото има генератор – обясни ни веднъж. Не знаех дали да й вярвам. Така или иначе, никога не го видях.

Двамата с Линдзи не се преместихме при тях, защото искахме да си имаме наше собствено място, а и Стюарт и мама държаха да си имат тяхно собствено място. Нямахме генератор, та да са ярки светлините ни, а само стари автомобилни акумулатори, от които те едва мъждукаха. Но и това ни стигаше. Готвехме винаги в една и съща тенджерата.

От доста време не бяхме се срещали със Стюарт, и в първия момент пропуснахме да забележим колко раздрознителен е станал.

Когато видях, че ръката му е окървавена, попитах го какво е станало.

– Блъснах една стена – отвърна.

Погледнах внимателно ръката.

И преди съм виждал хора да удрят стени, когато живеехме с чикагското племе, имаше един, който удряше стени винаги, когато нещата тръгваха на зло. Но ако се съдеше по ръката на Стюарт, ударът не е бил само един.

– Разбирате ли се с мама? – запитах.

Той ме погледна изкосо, сякаш се правех на по-умен отколкото

съм.

– Не – отвърна. Кимнах в отговор.

– Мислех си, че двамата ще си прекарвате чудесно, със спомените за Мъртвото и Отминало. И за други неща, разбира се.

– Така беше – потвърди Стюарт. – Наистина. Но тя не искаше да говори за нищо друго.

Премигнах и се замислих.

– Ами че за какво друго да говори?

Мама се появи не след дълго. Разплакана. Стюарт си събирал багажа, казал й, че ако иска може да остане на неговото място. Той щял да си намери друго. Оставял й и алуминиевите съдове.

Отидох да си поговоря с него – като „мъж с мъж“, както казва мама.

– Джорджи, – посрещна ме той, – знаех, че ще те изпрати.

Кимнах.

– Е, може да няма никаква полза, но ще си поприказвам с теб.

– Добре, защо си тръгваш? – запитах.

– Защото не мога повече да я слушам. Защото единственото, за което говори е Мъртвото и Отминало.

– Ами за какво друго да говори? – запитах изненадан.

– Защо да не говори за онова, което тепърва ще дойде?

– Какво искаш да кажеш? Нищо няма да дойде.

– А утре? – запита той.

– Какво утре? Утре ще е като всеки друг ден.

– Така ли? Защо?

– Защото...

Не знаех какво да кажа. Просто винаги е било така. Откакто се помня, винаги всичко е едно и също. Е, да, времето се променя, през зимата става студено, а през лятото топло, едни дни са слънчеви, други дъждовни, аз раста, понякога ловът върви добре, друг път зле, но всъщност нищо не се променя.

– Джорджи, – рече Стюарт, – като дете майка ти е гледала доста филми и струва ми се, че не е забравила нито един от тях. Но едно не може да разбере.

– Какво точно?

– Че хората в тези филми никога не правят онова, което е правила майка ти. Никога не седят и не чакат да им се случи нещо в живота. Те излизат навън и предизвикват съдбата си.

– Но това е било в Мъртвото и Отминало – възразих. – Тогава

мечтите са били различни.

Той ме погледна малко странно, сякаш по някакъв начин го бях наранил.

– Не – поклати глава. – Светът тогава е бил различен, прав си – но хората бяха същите и мечтите им бяха същите. Тези две неща никога не се променят – той нагласи багажа на ръчната количка и го привърза с ремъци. – Хората променят света с мечтите си, но нито те, нито мечтите им се променят.

– Само че мама ми каза, – отвърнах, – че хората седели и заедно гледали мечти.

Лицето му се опъна.

– Това е, което тя прави сега – рече. – Седи си, гледа старите мечти в главата си и ми дрънка за тях – той въздъхна. – Джорджи, искам да имам мои собствени мечти, нови мечти.

След тези думи Стюарт дръпна дръжката на количката.

– Мислиш така, – рекох, – защото си от преди.

Стюарт се отдалечи без да отговори.

Не казах на мама за онова, което бях чул от Стюарт, само я уведомих, че си е тръгнал. Тя плака дълго.

Мечтите не променят света. Мама е пълна с мечти. Аз нямам никакви, но тя има за двама.

Понякога си седи в колата, разговаря с невидими събеседници и се преструва, че се носи със скоростта на вятъра.

Но колите отдавна не вървят. Мама казва, че не могат, защото няма бензин, но аз си мисля, че причината е другаде. Мисля си, че понеже Мъртвото и Отминато е мъртво и отминало. Всички стари мечти и всички стари магии са умрели, а ние трябва да живеем в тук и сега.

Мама се опитва да живее в Мъртвото и Отминало, но не може. Искане да живее в Калифорния. Така си мисля. Стюарт също иска да живее някъде, в някое място, което вече не съществува.

Може би Атлантида.

Но повечето хора живеят тук и сега. Аз също. И Линдзи. И нашето бебе – нарекохме го Шевролетка, за да зарадваме мама.

Наистина, знаете ли, това е добър свят, млад свят.

Защо ни трябва да го променяме?

КРАЙ

© 1992 Лорънс Уат-Ивънс
© Юлиан Стойнов, превод от английски

Lawrence Watt-Evans
Fragments, 1992

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1285>]